

Ole Petter Askheim og Mette Haaland Øverby:

Hvordan opplever medforskere og forskere samarbeidet? Erfaringer fra forskningsprosjektet «Brukermedvirkning – fra politikk til praksis»

Nasjonalt konferanse om
brukermedvirkning i forskning 17.10. 2017

Prosjektet «Brukermedvirkning – fra politikk til praksis» (NFR Program for helse og omsorgstjenester)

- Undersøke brukermedvirkning i forhold til tre sentrale målgrupper (eldre, funksjonshemmede, personer med psykiske lidelser)
- Tre moduler:
 - Modul 1: Diskursanalyse av statlige policydokumenter
 - Implementering i kommunene.
 - Modul 2: Organisering og implementering av helse- og omsorgstjenestene (5 kommuner).
 - Modul 3: Praktisering av brukermedvirkning i relasjonene mellom ansatte og brukere på «bakkenivå» (2 av de 5 kommunene).

Involvering av medforskere

- 7 medforskere rekruttert gjennom brukerorganisasjonene – de fleste hadde erfaring fra tillitsverv i organisasjonene – flere hadde erfaring fra deltakelse i råd/utvalg
- Medforskingsamlinger (2 g. pr år). Skolering/forberedelse av intervjuguides/analyse
- Deltakelse i gruppeintervjuer i kommunene
- Formidling
- Vi er nå inne i analysefasen

Erfaringer

- Fra intervjuene
 - Gjennomgående positive tilbakemeldinger fra både forskerne og medforskerne om samarbeidet i forberedelsene og gjennomføringen av intervjuene – kom med supplerende spørsmål, perspektiver i utarbeidelsen av intervjuguidene og i intervjuene.
 - Viktig med god tid til forberedelser – og i etterkant av intervjuene
 - Viktig at intervjuguidene var sendt ut på forhånd
 - Rollefordelingen i intervjuene fungerte i hovedsak godt
 - I et par tilfelle opplevde forskerne at medforskerne gikk ut av «forskerrollen» og gikk mer inn i en «rådgiverrolle»

Relasjonelle erfaringer

- Samarbeidet beskrives godt både fra forskerne og medforskerne
- Medforskerne opplever å ha blitt tatt på alvor, hatt en likeverdig rolle – også fra informantene i intervjuene.
- Medforskerne opplevde at forskerne var opptatt av å få innspill fra dem og at deres synspunkter skulle komme fram i intervjusituasjonen.
- Arbeidet beskrives som lærerikt og bevisstgjørende.

Fra analysearbeidet (foreløpige erfaringer)

- Mindre direkte involvering og større uklarhet hos medforskerne om hva deres rolle skulle være i analysefasen. Forventningene om hva de skulle bidra med synes å ha blitt mottatt og fortolket ulikt.
- I hovedsak tilbakemeldinger gitt reaktivt på forskernes oppsummeringer framfor at medforskerne var mer proaktive i en dynamisk prosess.
- Det gikk for lang tid mellom medforskersamlingene – gjorde at de tapte noe av eierforholdet til prosjektet.
- I sine kommentarer sier de likevel at deres inntrykk fra intervjuene i hovedsak korresponderer med resultatene funnene forskerne la fram.
- Men – i blant kan forforståelsen hos noen av medforskerne overstyre data!

Noen oppsummerende refleksjoner

- Medforskerne deltakelse har hatt betydning – sitter med erfaringer og perspektiver som forskerne ikke har
- Prosjektene mål, hvilke ressurser som de har til rådighet og varighet - vil ha betydning for graden av involvering og i hvilken form.
- Utfordring: Hvordan få til involvering tidligere i forskningsprosessen?
- Utfordring: Hvordan få til sterkere involvering i analyseprosessen (ofte tid- og ressurskrevende)
- Viktig: God planlegging av tid og ressurser til ulike aktiviteter i prosjektet – husk avlønningsbiten